

Akt nr:

R-F4b-LS14/55

AU\$R-F4b-LS14/55

Handlingar angående

"Hornborga-Hulegårdens dikningsföretag av år 1955"

i Hornborga s:n, Gudhems kommun av Skaraborgs län;

upprättade år 1955 vid syneförrättning

enligt vattenlagen

av

Ragnar Holm.

Förrättningsman.

AVSYNINGSINTYG.

Undertecknad får härmed intyga att Hornborga Hulegårdens dikn.företag av år 1955
som för (rationaliseringsåtgärdens art) dikning
å fastigheten Hulegården m.fl. i Hornborga socken, beviljats
lånegaranti nr å kronor
avskrivningslån nr å kronor
statsbidrag nr 2508 å 1.730:- kronor
vid av mig verkställd avsyning befunnits hava i överensstämmelse med av lantbruks-
nämnden godkänd plan och arbetsbeskrivning utfört följande arbete: Hela företaget.

Av föreskrivna arbeten äro följande icke utförda: -

Avsyningen har föranlett följande anmärkningar ifråga om:

använt material: -

avvikelser från godkänd plan: -

arbetets kvalitet: Förordas till godkännande.

Brandförsäkring: -

De verkliga kostnaderna ha uppgått
till de beräknade.

Skara den 14 maj 1956.

Pegnar Holm
(verkst. avsyningsman)

Öfvertills hava utanordnats och/eller utbetalats:

å lånegarantien kronor

å avskrivningslånet kronor

å statsbidraget kronor

På grund av ovan intygade arbeten kunna

utbetalats: ~~ytterligare~~

å lånegarantien kronor

å avskrivningslånet kronor

å statsbidraget: 1.730:- kronor

Kamerala avdelningens anteckning

utanordnat den Signatur

/ 19 nr

/ 19 *Bel.*

25/5 1956

Skara den 15/5 1956.

Anders Hamn
Kontrollant
lantbruksingenjör.

1.
Protokoll vid synföreläggning
enligt vassenslagen för försättnings
av mark. tillhörande Hultegården
i Hornborga socken, Gadebores
kommun, Skaraborgs län.

Sammankallade fredagen den 14 jan. 1905
hos Iven Dahl, Hultegården.

Närvarande: Undersökande, försättnings-
man, samt följande sakägare:
B. Holmgren, Vassgården, äg. Hornborga 17'
Iven Dahl, " Hultegården 85'
John Larsson, " " 810
Iven Hellin " " 88

§1.

Upplästes det för försättningsmannen
utskäddade förordnandet, bil. A.

§2.

Något jor. mot försättningsmannen
kunde ej utdröas.

§3.

Förklarades den vid förundersökningen
uppräntade nivåkartan över de vass-
skadede markerna samt profil och
sektioner av avloppet därifrån.

§4.

Förhanderna till försättnings hade under
föreläggningens gång uphört förläggning
av sina av delsemmen berörda marken
på lämpligt sätt.

Med anledning av dessa yrkanden
hade församlingsmannen upprättat
ett förslag till de berörda markernas
förläggning, vilket förslag nu fram-
lades och genomgicks.

§ 5.

Delägarna öfverenskommo, bil. D,
att utföra förslaget enligt det upp-
rättade förslaget.

§ 6.

Upplystes synemännens afslutad,
som hade lydelse enl. bil. I.

§ 7.

Det mätare och fixare till för-
slaget hörande handlingar och rit-
ningar utsågs Sven Dahl, Hule-
gården, Hornborga, Brödberg

§ 8.

Thiiga om församlingskoheraderna
hänvisades till den upprättade avrödes-
räkningen, varvid exemplar skulle
öfverlämnas till aktföraren.

§ 9.

Som intet vidare fanns att anteckna
sitt protokollet förklarades försam-
lingen avslutad och samman-
trädet upplöst.

Hulegården den 14 jan. 1957

J. J. J. J.
Ragnar Holm
Församlingssman

KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAVANDE

I
SKARABORGS LÄN

LANDSKANSLIET

LANTBRUKSNÄMNDEN
I SKARABORGS LÄN

7 APR. 1954

Diarie Nr U... 87/50

IIIM 37 54Förordnande.

Förste assistenten Ragnar Holm, Skara, förordnas härmed att i stället för lantbruksingenjören Sven Hallin i laga ordning verkställa ifrågavarande förrättning; och införs väntas bevis om förordnandets emottagande.

Mariestad & landskansliet den 5 april 1954.

På länsstyrelsens vägnar:

Leo Wohlstein

Nils Karlberg
Nils Karlberg

J.D. Holm

F.nr 1223 4.

E D. 30 - 49

Insändes till vederbörande lantbruksnämnd.

1950

Till Länsstyrelsen i Skaraborgs

Härmed anhålles om förordnande för behörig förrättningsman att handlägga syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen för torrläggning av mig tillhörig mark inom Hornborga

socken(-nar) av Skaraborgs län.

Förrättningen avser torrläggning av förut odlad mosse, som sjunkit

här uppgives så fullständigt som möjligt företags beskaffenhet (dikning, åreglering, sjösänkning, invallning e. d.), vidare

företags omfattning (areal som skall torrläggas, avloppens längd o. d.), om flottled, damm, järnväg, landsväg e. d. beröres m. m.

Närmaste järnvägsstation Broddetorp

Meddelanden om förrättningen ställas till undertecknad Sven Dahl

Hulegården, Hornborga, Broddetorp

tel. Broddetorp 83 (John Larsson)

Hulegården

den 14 april 1950

Sökandes namn:

Fastighet:

Sven Dahl

för fastigheten

Hulegården 85

John Larsson

» »

Hulegården 810

Sven Hallin

» »

Hulegården 89

Förutom nämnda, sökandena tillhöriga fastigheter, väntas nedanstående ägare och fastigheter bliva berörda av företaget.

Icke sökandes namn:

Fastighet:

B Holmquist

ägare av fastigheten

Borgirska

» » »

» » »

Lantbruksnämnden får till förrättningsman föreslå:

Lantbruksingenjör Sven Hallin

Skara

den

13 juni

19 50

På Lantbruksnämndens vägnar:

Jurken Boefsm

Carl Mannerfelt

FÖRORDNANDE

Lantbruksingenjören Sven Hallin,

Skara,

förordnas härmed att i laga ordning verkställa ifrågasvarande förrättning; och införs väntas bevis om förordnandets emottagande.

Mariestad & landskansliet den 13 juli 1950.

Carl Mannerfelt
Carl Mannerfelt

Leo Wohlstein

F ö r t e c k n i n g

Över underrättelser ang. sammanträde hos Sven Dahl, Hulegården fredagen den 14 jan. 1955 klockan 11.00, vilka denna dag avsänts till.

Godsägare B. Holmqvist,	Bosgården,	<u>Broddetorp</u>
Lantbrukare Sven Dahl,	Hulegården, Hornborga,	"
" Sven Hallin,	" "	"
Skomakaremästare John Larsson,	Järnvägsgatan 28,	<u>Falköping</u>
Arr. Sven Andersson,	Hulegården, Hornborga,	<u>Broddetorp.</u>

Skara den 3 jan. 1955.

I tjänsten:

(Ragnar Holm)

Förrättningsman.

Pl. C

Underskannad, ägare av fastigheten
 Hornborga 17', lämnar härmed besked
 för delägarna i Hornborga Skolegårdens
 dikningsföretag att enligt av 1° assisken
 R. Holm upprädat förlag följande
 och utvidga samt för samtiden under-
 hålla en asloppsväg i nämnda fastig-
 het sträckande ^{ca} 300 meter i
 sydlig riktning från enstaka vägen
 vid huset i Hornborga Skolegård
 nr 85 södra gräns.

Neon ersättning här för skall ej
 utgå.

Beskedet den 14/1 1955
 Berthel Holmquist

Beviljas:
 Kapten Holm

Elsa Bierke

Öst. D.Överenskommelse.

Undertecknade, delägare i det fir-
 ma, som äro inläggning av mark,
 liggerande Hornborga Hulegården i
 Hornborga socken, Skaraborgs län,
 öfverenskomma härmed om följande:

1/ Förbinda vi oss, att utföra uti fir-
 samtida underrättade arbetet enligt
 den plan, som upprättats af 1° portstund
 T. Holm, jämte liggerande korthandsförlägg.
 2/ Fier firsköndemann firföretaget utse
 vi Län. Sven Dahl, Hulegården, Modderby

3/ Firsköndemannen, eller den han
 i öfrigt skall öfver, uppgifva vi att
 det firföretaget sika sträckt möjlig
 bidrag af statens medel samt befull-
 maktige honom att fir utbetomma
 av bidrag och län under teckna
 nödiga kontrakt och förbindelser.

Sölande öfverenskommenhet

Hornborga den 14 june. 1955

Sven Dahl

Sven Hallin

John Larsson

Egenhändigse samtyckandegerna bekräftas:

Lars Holm

Elsa Bierke

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
<u>Hornborga socken</u>							
<u>Hornborga Huleg:n 8:5</u>							
Sven Dahl							
Igenlagd åker, mulljord på moränlera	1	0,18		1100	1600	500	90
- " -	2	0,17		500	"	1100	187
- " -	3	0,32		300	"	1300	416
Åker, mylla på moränlera	4	0,10		1600	2000	400	40
" - " -	5	0,07		800	"	1200	84
Igenlagd åker, mulljord på moränlera	6	0,36		300	1600	1300	468
- " -	7	0,32		450	"	1150	368
Summa alstringsbåtnad		1,52					1653
Brukningsbåtnad							
220 m igenlagt dike å kr 3:50							770
Summa							2423
<u>Hornborga Huleg:n 8:10</u>							
John Larsson, Falköping							
arr. Sven Andersson							
Åker, mylla på moränlera	8	0,05		1200	2000	800	40
Igenlagd åker, djup mulljord	9	0,08		150	1600	1450	116
- " -	10	0,18		"	"	"	261
- " -	11	0,09		300	"	1300	117
- " -	12	0,17		150	"	1450	247
Odlingsmark, djup mulljord	13		0,08	100	1200	1100	88
Åker, mylla på moränlera	14	0,10		1200	2000	800	80
Summa alstringsbåtnad		0,67	0,08				949
Brukningsbåtnad							
97 m igenlagt dike å kr 3:50							340
Summa							1289

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Diket A - B.</u>				
24+50-27+60	310	Schaktning av mylla o.rötter m ³	280	2:25	630:--	
		" " morän "	120	4:50	540:--	
27+60-27+68	8	300 mm rör med frakt m	8	5:65	47:--	
		Grävning, läggning och återfyllning "	8	5:--	40:--	
27+60-68		Tillägg för rivning av gammal trumma			50:--	
27+60		Rörledningsöga			50:--	
27+68		Brunn typ A; d=0,6 m			90:--	
27+68-29+87	219	250 mm rör med frakt m	219	3:85	835:--	
		Grävn., lägn. o. återfylln. "	219	2:--	438:--	
		Träunderlag "	30	0:80	24:--	
29+87		Brunn typ A; d=0,6 m st	1		90:--	
29+87-30+88	101	200 mm rör med frakt m	101	3:--	303:--	
		Grävn., lägn. o. återfylln. "	101	2:--	202:--	
		Träunderlag "	50	0:80	40:--	
30+88		Brunn typ A; d=0,45 m st	1		60:--	
	<u>638</u>	Arbetsledning o.oförutsett			<u>361:--</u>	<u>3800:--</u>
		Summa				3800:--

Hulegården den 14 jan. 1955.

I tjänsten:

Ragnar Helin

+ 10%

Arbetsbeskrivning.

Innan arbetet påbörjas skall avvägning och utsättning på minst var femtionde meter genom sakkunnig person verkställas.

Vid arbetets utförande iakttages:

att förekommande dikeskrökar ej få göras skarpa, utan böra i möjligaste mån uträtas eller avrundas;

att där dike går i rågång, bör grävningen så verkställas, att rågången och dikets mittlinje komma att sammanfalla;

att vägbana, bebyggd tomt eller trädgård ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord;

att ur öppet avlopp uppschaktad jord och sten skall läggas minst 0,6 meter från avloppets kanter och med en lutning mot dessa, icke överstigande 1:1, varjämte nödiga öppningar skola anordnas vid sänkor i marken, tillstötande diken eller i övrigt på minst var 40:de meter för ytvattnets framläppande genom upplagen;

att förefintliga gränsmärken ej må genom arbetet rubbas eller döljas, såvida icke dessförinnan genom vederbörlig lantmätarens försorg nya märken blivit utsatta;

att förrättningsens fixpunkter icke utan tvingande skäl må förstöras. Måste så ske, skall fixpunkten ifråga genom sakkunnig person ersättas med en ny sådan;

att i grävningstabell angivna djupsiffror äro beräknade i förhållande till de avvägda dubbarna;

att genomgrävd vägbana snarast möjligt skall återställas i fullgott skick;

att betongrören till företagets rörledningar godkännas endast under förutsättning att de underkastats vederbörande lantbruksingenjörs kontroll och därvid uppfyllt gällande normalbestämmelser i fråga om hållfasthet och tåthet;

att brunnringarna skola vara maskinstampade eller vibrerade;

att allenast sådana tegelrör må komma till användning, som uppfylla fordringarna uti av Sveriges Standardiseringskommission i december 1937 fastställd stan-

- dard för dräneringsrör av tegel;
- att rörläggning skall utföras av vid dylika arbeten van och fullt kompetent person;
- att rörledning ej får täckas, innan läggningen blivit genom lantbruksingenjör eller hans ombud kontrollerad, såvitt densamma utförts av annan än Lantbruksnämndens täckdikningsförmän, vilken ej är entreprenör;
- att rörledning ej må läggas direkt på berg eller stora stenar utan i förekommande fall på grusbädd;
- att tegelrörsledningarna skola kopplas medelst betongrör i brunnarna;
- att det första röret för de täckdikessammar, som beräknas komma att utmynna i en brunn, efter tillsägelse av vederbörande brukare skall inkopplas vid anläggande av brunnen i fråga;
- att stenarna kring dagvattenbrunnar ej må vara större än 20 cm;
- att rörfogarna skola grusas, om jorden är så beskaffad, att risk för igen-
slamning föreligger. Stenfyllningen kring dagvattenbrunnarna skall då beklädas med grästorv, enris eller granris;
- att synliga ytor av betonggjutningar skola putsas med cementbruk;
- att förtroendemannen under arbetets gång skall kontrollera alla betongarbeten;
- att entreprenören ålägges att taga del av bestämmelserna i denna arbetsbeskrivning;
- att huvudfixpunkt för höjdbestämmningen är: I jordfast sten inhugget kors å
höjden + 9,42 m belägen c:a 35 m öster om påle 27+66.

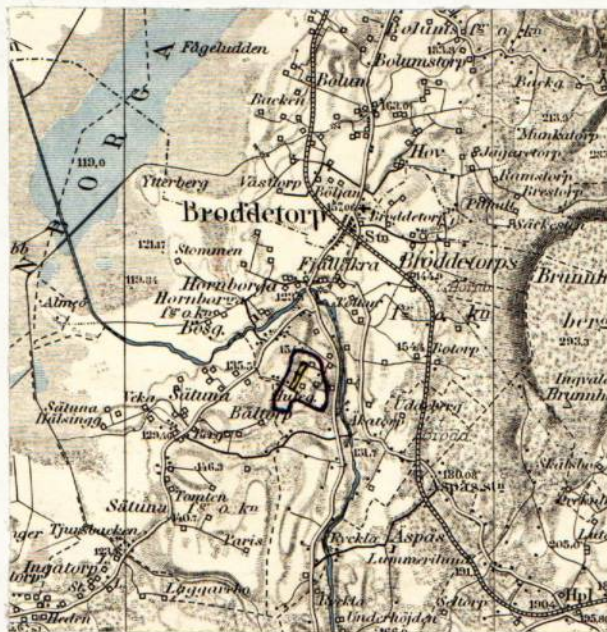
Hulegården den 14 jan. 1955.

I tjänsten:

Ragnar Holm

Fastighet Ägare m. m.	Sök. o. liksk. = S	Båtnad kronor	Fastighets andel i			Samfällighets andel i gemensamma kostnader procent
			för särskild av- delning beräk- nad kostnad kronor	för samfällig- heten beräknad kostnad kronor	samfällig- hetens verk- liga kostnad procent	
1	2	3	4	5	6	7
<u>Hornborga Hulegården 8:5</u>						
Sven Dahl	S	2423		2243	59,04	
<u>Hornborga Hulegården 8:10</u>						
John Larsson	S	1289		1194	31,41	
<u>Hornborga Hulegården 8:8</u>						
Sven Hallin	S	392		363	9,55	
<u>Summa</u>		4104		3800	100,00	
Hulegården den 14 jan. 1955.						
I tjänsten:						
<i>Kepner Holm</i>						

Översiktskarta.

Skala 1:100 000 .

Utlåtande vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Hornborga Hulegården i Hornborga socken, Gudhems kommun av Skaraborgs län.

Ifrågavarande företag, som avser fördjupning och utvidgning samt delvis igenläggning med rör av avlopp genom och från vattenskadade marker, belägna c:a 2,5 km söder om Broddetorps kyrka inom sektion n:r 2 av nederbördsområde n:r 142, i och för ernående av bättre torrläggning och ökad alstringsförmåga samt förbättrade bruksförhållanden, är enligt bestämmelserna i 7 kap. vattenlagen att anse såsom dikning. Belägenheten framgår av omstående översiktskarta, där torrläggningsområdet utmärks med gul färg och vattensamlingsområdets gränser med blå linjer.

Över till uppgrävning ifrågasatta avloppssträckor hava profil- och sektionsritningar upprättats utvisande förhållandena vid undersökningstillfället, varjämte de härav beroende vattenskadade markerna avfattats å nivå-karta. Å denna karta äro de till uppgrävning avsedda avloppssträckorna utmärkta med dels dubbla och dels enkla röda linjer och de röda bokstäverna A - B. Dubbla röda linjer beteckna härvid, att avloppet skall utföras som öppet dike, och enkel röd linje, att det skall göras täckt. Streckand röd linjemellan tvenne heldragna betecknar täckt ledning för vanlig vattenföring under öppen ränna för flöden. Avloppens blivande dimensioner hava å profil- och sektionsritningarna utmärkts med rött.

Vattensamlingsområdet för de olika avloppssträckorna har uttagits å generalstabens karta och delvis uppgåtts å marken. Storleken har med blått angivits å profilritningarna. Den största till avrinning kommande vattenmängden har i fråga om avlopp för flöden antagits komma att uppgå till 2,0 liter pr sekund och hektar. Medelvattenmängden under vegetationsperioden har antagits vara 0,1 liter pr sekund och hektar.

På grundval av de sålundauträknade vattenmängderna hava avloppen dimensionerats för möjliggörande av torrläggning till ändamålsenligt djup av all härav beroende mark, tillhörig sökandena.

Den mark, för vilken dikningen medör båtnad och som alltså skall ingå i företaget, begränsas å nivåkartan av en streckad svart linje så belägen, att all därutanför liggande mark torde kunna till fullo torrläggas utan hinder av nuvarande vattenförhållanden i till uppgrävning avsedda avloppssträckor.

För utrönande av den genom företaget uppkommande båtnaden har synemannen efter i 7 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder verkställt uppskattning, vars resultat i detalj föreligger i den bilagda värderingslängden.

Därvid har jämväl hänsyn tagits till den brukningsbåtnad, som uppkommer genom det öppna dikets igenläggning med rör. Värdet av denna båtnad har beräknats med ledning av fältarronderingskommitténs undersökningar och lantbruksing. Hallins därpå grundade tabeller och kurvor.

Den å kartan avfattade och enligt förenämnda längd förbättrade marken skall utgöra en samfällighet. Skäl till uppdelning av samfälligheten i olika avdelningar förefinnes ej.

Kostnaderna för företagets utförande skola sålunda fördelas på delägarna i mån av båtnaden för vars och ens mark. Den sålunda uräknade deltagningsskyldigheten finnes för varje fastighet angiven i kolumn 6 av kostnadsfördelningslängden, där den är uttryckt i procent av samfällighetens totalkostnad. I kolumn 5 är det häremot svarande beräknade kostnadsbeloppet angivet.

Kostnaderna för avloppens underhåll skola fördelas efter samma grunder, som för färdigställandet angivits. Inga ersättningar skola utgå, bil. C.

Skador, som till äventyrs kunna under arbetstiden av företaget orsakas, skola till fulla värdet ersättas, därest någon sakägare hos styrelsen framställer yrkande härom inom ett år efter företagets färdigställande. Sådan skada skall då utan dröjsmål genom styrelsens försorg uppskattas av sakkunnig person och därefter omedelbart ersättas. I brist på åsämjande vid val av värderingsman skall uppskattningen verkställas av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör eller den, han i sitt ställe sätter.

Avgift, varom förmäles i 11 kap. 95 § vattenlagen, skulle understiga femtio kronor och behöver förty ej erläggas.

Kostnaderna för syneförrättningen skola, sedan företaget kommit till stånd, fördelas på delägarna efter samma grunder, som för grävningskostnaderna angivits, men förskjutas nu av sökandena och med dem jämnställda.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen får synemannen ifråga om företaget ytterligare bestämma:

att det skall, därest sökandena önska fullfölja detsamma, utföras i full-

ständig överensstämmelse med bestämmelserna i detta utlåtande med därtill hörande ritningar och handlingar;

att ur öppet avlopp uppschaktad jord och sten skall läggas minst 0,6 meter från avloppets kanter och med en lutning mot dessa, icke överstigande 1:1, varjämte nödiga öppningar för ytvattnets framläppande genom upplagen skola anordnas;

att till rörledningar och rörtrummor skola användas rör, som uppfylla gällande standardfordringar;

att under arbetstiden vatten ej får uppdämmas eller påsläppas på sätt att skada uppstår;

att rörbrott, ras eller förskjutningar, som till äventyrs inträffa, omedelbart skola avhjälpas och nödiga släntförändringar eller förstärkningsåtgärder vidtagas;

att arbetena för företagets utförande böra genom entreprenad överlätas på härför skickad person, varvid särskild entreprenadsumma för varje samfällighet skall fastställas;

att arbetena skall begynna så snart detta utlåtande vunnit laga kraft, samt böra vara bragta till slut före utgången av år 1960;

att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och godkänts av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör samt

att det skall benämnas "Hornborga-Hulegårdens dikningsföretag av år 1955".

Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbygdens vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vattenlagen skola vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

Hulegården den 14 jan. 1955.

I tjänsten:

Ragnar Flahus